

SKOLBIBLIOTEKSPLAN

Syfte

Planen syftar till att synliggöra skolbiblioteket som funktion och resurs i skolan. I planen tittar vi närmare på nationella mål och riktlinjer för att hitta viktiga beröringspunkter, samarbetsområden och metoder för att på bästa sätt kunna hjälpa och stötta våra elever i deras lärande.

Vi vill också placera in skolbiblioteket i en kommunal kontext och utifrån de fyra kommunala målperspektiven (medborgare, verksamhet och service, utveckling och tillväxt samt ekonomi) bedriva ett målinriktat och kvalitativt arbete som bidrar till en god och attraktiv lärmiljö. En väl fungerande skolbiblioteksverksamhet gör det också möjligt att utveckla och använda befintliga resurser på ett mer effektivt och ekonomisk hållbart sätt.

Styrdokument och definition

Skollag SFS 2010:800

Enligt skollagen ska alla elever i den svenska skolan ha tillgång till ett skolbibliotek.

”Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.” / 36 §

Med skolbibliotek avser skolverket:

”en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställts till elevernas och lärarnas förfogande med hjälp av kompetent personal. Skolbibliotek är en del av skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbibliotek kan därmed betraktas dels som en materiell resurs som är en del i en skolas läromedel och övrig utrustning, dels som en funktion som bidrar aktivt i kunskapsutvecklingen och svarar för viss service.” / [Skolinspektionen, informationsblad 2011-09-30](#)

Bibliotekslagen

Skolbiblioteken är en del av det allmänna biblioteksväsendet och omfattas därför även av bibliotekslagen.

”I denna lag finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet och utgörs av:

1. folkbibliotek,
2. skolbibliotek,

3. regional biblioteksverksamhet,
4. högskolebibliotek,
5. lånecentraler, och
6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet." / Bibliotekslag (2013:801) 1 §

Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet 2011

Huvudansvaret för skolbiblioteket ligger hos enskild rektor.

"skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel..." /Lgr11 2.8

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011

Likt grundskolans läroplan ligger huvudansvaret för skolbiblioteket hos enskild rektor.

"utbildningen utformas så att eleverna, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till handledning och läromedel av god kvalitet samt andra lärvätyg för en tidsenlig utbildning, bl.a. bibliotek, datorer och andra tekniska hjälpmedel..." / Lgy 11 2.6

Mål

Alla som arbetar inom skolan har enligt skollagen och läroplanerna ett gemensamt ansvar att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling, se till att eleverna når målen för utbildningen och inte minst växer upp till trygga och empatiska individer i en global värld. Utifrån ovan nämnda styrdokument har vi valt ut tre huvudområden där vi anser att kommunens skolbibliotek kan fungera både som en värdefull resurs samt en viktig funktion i arbetet med elevernas måluppfyllelse:

Läsning

Både i bibliotekslagen och i de två läroplanerna betonas vikten av läsfrämjande arbete. Att äga ett språk är avgörande för hur våra elever lyckas i och utanför skolan.

"Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga." / Lgr11 1

"Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar." /Lgr11 1.

"Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse" /Lgr11 1.

"Det är skolans ansvar att varje elev... kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje" /Lgy 11 2.1

"Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt." /Bibliotekslagen 2§

”En skola med ett anorektiskt bibliotek utan bibliotekarier med kompetens inom läsfrämjande, är som en padda utan appar.”
/ Daniel Sjölin,
författare

Skolbibliotekets läsfrämjande uppdrag i grundskolan och gymnasieskolan:

- Skolbibliotekarien ska på olika sätt inspirera till läsning och på så sätt främja elevernas läsutveckling.
- I skolbiblioteket ska eleverna ha tillgång till ett rikt och aktuellt utbud, anpassat efter målgruppen och i olika format. Det är skolbibliotekariens uppgift att bevaka utvecklingen inom medieområdet.
- I samarbete med pedagogisk personal ska skolbiblioteket erbjuda boktips, bokprat, boksamtal samt bokcirkelverksamhet.
- Skolbiblioteket ska även erbjuda den pedagogiska personalen fortbildning rörande ny barn- och ungdomslitteratur.
- Eleverna i åk. 5, 8 och gymnasiets åk.1 ska erbjudas ett författarbesök/läsår inom ramen för Skapande skola.
- Skolbibliotekarien deltar i planeringen av föräldramöten i läsfrämjande syfte (framför allt i grundskolan).
- Skolbiblioteket ska främja kulturell verksamhet och delge elever och personal de utbud som finns att tillgå i närområdet.
- Skolbiblioteket ska samarbeta med Kulturhuset för att på ett naturligt sätt överföra intresset för läsning även på fritiden.
- Skolbiblioteket ska i samarbete med Kulturhuset anordna läsfrämjande aktiviteter under läslovet.

Medie- och informationskunskap/MIK

Det är allas vår uppgift att ge eleverna de verktyg och kunskaper de behöver för att kunna hantera en allt mer digitaliserad värld. Kunskaper som bl.a. gör det möjligt att söka, värdera och använda information från olika källor.

”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskolan... kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande...” /Lgr11 2.2

”Eleverna ska också kunna orientera sig i en komplex verklighet med stort informationsflöde och snabb förändringstakt... Eleverna ska träna sig att tänka kritiskt, att granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.” /Lgy 11 1.

”kan använda bok- och bibliotekskunskap och modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.” /Lgy11 2.1

Skolbibliotekets uppdrag rörande digitala medier i grundskolan och gymnasieskolan:

- Skolbiblioteket ska ge eleverna tillräckliga kunskaper för att kunna söka, hitta och orientera sig i biblioteksrummet.
- I samarbete med pedagogisk personal ska skolbiblioteket erbjuda eleverna besök på folkbiblioteken.
- Skolbiblioteket ska erbjuda handledning och undervisning i informationssökning.
- Skolbiblioteket ska erbjuda handledning och undervisning i källkritiskt förhållningssätt samt källkritiska strategier.
- Skolbibliotekets verksamhet ska präglas av ett digitalt arbetssätt.

- Det är en del av skolbibliotekariens uppgift att bevaka utvecklingen inom området media och informationskunskap.
- Skolbiblioteket ska ha en väl etablerad kontakt med kommunens IKT-pedagoger.

Stöd

Tillsammans måste vi ge elever i behov av extra stöd de verktyg och kunskaper de behöver för att klara målen för undervisningen.

"Alla som arbetar i skolan ska... uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd..." /Lgr11 2.2, Lgy 11 2.1

"Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information." / Bibliotekslagen 4 §

Skolbibliotekets stödverksamhet i grundskola och på gymnasieskolan:

- Skolbiblioteket ska ge eleverna tillgång till lättläst litteratur samt ljud- och talböcker.
- Skolbiblioteket ska erbjuda elever i behov, enskild vägledning.
- Skolbibliotekarien ska registrera och administrera elevinlogg hos MTM (samt Inläsningstjänst på gymnasieskolan).
- Det är en del av skolbibliotekariens uppgift att bevaka utvecklingen inom talboksområdet och förmedla informationen ut i verksamheten.
- Skolbiblioteket ska ha en väl etablerad kontakt med Centrumresursen och kommunens IKT-pedagoger.